

Wandelen Nationaal Park Maasduinen | Noord-Limburg

Stuifduinen, nachtegalen en een pittig pontje

Nationaal Park De Maasduinen is een langgerekte gordel van rivierduinen tussen de Maas en de Duitse grens. Het nationale park is ruim 20 kilometer lang en tussen de twee en drie kilometer breed. Wie denkt 'duinen in Limburg?!', zal niet de enige zijn. Toch liggen ze er, en ze zijn mooi! Je krijgt het er warm van..

Afstand: 18 km.

Startpunt: Mariakapel, Langstraat 1, 5851 BA Afferden (tegenover Café 't Kapelletje).

Eindpunt: Bezoekerscentrum De Maasduinen, Bosserheide 3e, Well,

www.natuurparkenlimburg.nl/np/de-maasduinen.

Lijn/cirkel: Lijn.

Markering: Wandelnetwerk gemeente Bergen, wit/rood-bruine pijlen/cijfers.

Horeca: In Well in Bosbrasserie In de Sluis (bij het bezoekerscentrum, bosbrasserieindesluis.nl), in Afferden in het centrum en 1 km na de start in Theetuin De Appelgaard, Afferdse Heide 58, 5851 EC Afferden, <http://deappelgaard.com>).

Kinderroutes: Vanaf het Bezoekerscentrum zijn meerdere kinderroutes uitgezet.

Tip: Met de auto? Parkeer de auto bij het eindpunt bij Bezoekerscentrum De Maasduinen (en Bosbrasserie In de Sluis) in Well. Neem de bus naar het startpunt in Afferden en wandel terug naar Well. Route: wandel vanaf de parkeerplaats bij het bezoekerscentrum naar halte Well Leuken (circa 15 min.). Neem bus 83 naar Afferden. Stap uit bij halte Gening in Afferden. Wandel in rijrichting, eerste RA, meteen LA, Dorpsstraat. Derde RA Kapelstraat, eerste RA, Langstraat met Mariakapel en café 't Kapelleke. Totale reistijd Well-Afferden circa 30 min.

Meer routes: Deze wandeling is ook gepubliceerd in de **ANWB wandelgids | 52 wandelroutes in Nederland**.

Wandelroute Maasduinen in het kort

Deze route door Nationaal Park De Maasduinen voert na de start in Afferden eerst een paar pittige kilometers door de rivierduinen. Daarna gaat het via vennen en heideveldjes naar het Reindersmeer. Met een trekpuntje over het (brede) meer draai je jezelf naar het eindpunt, Bosbrasserie In De Sluis. Omlopen kan ook, dat maakt de route circa 3,5 km langer.

ROUTEBESCHRIJVING

A t/m Z verwijst naar je locatie op de route (zie de ANWB-wandelgids).

[1] t/m [100] verwijst naar een 'weetje' onderaan de routebeschrijving.

LA = linksaf; RA = rechtsaf; RD = rechtdoor; ri = richting; kp = knooppunt

A/START:

Start in het centrum van Afferden bij de Mariakapel (links) en café 't Kapelleke (rechts).

Op z'n kop | Afferden is een rustig dorpje op de rechteroever van de Maas. Trekpleisters zijn het herrezen Kasteel Bleijenbeek, molen Nooit Gedacht en de schaapskudde. Twee keer per jaar staat het dorp op z'n kop, tijdens carnaval en tijdens de Maas en Waalse Oktoberfeesten.

Volg de Langstraat in zuidoostelijke richting, je komt bij kp52. Na 10 m LA, volg kp5, kp53 en kp54, Afferden uit. Je passeert Theetuin De Appelgaard (<http://deappelgaard.com>). Bij kp54 RD ri kp59. Volg netwerkpijlen RD. Hek door en je wandelt de Maasduinen/het Bergerbos binnen.

Eén en twee | Limburg heeft duinen! Hier liggen ze. Werk aan de winkel voor de kuiten, want het zand is één, maar dat het zandpad stijgt en daalt is twee. Hier in het Bergerbos is het heerlijk rustig, zelfs op zonnige zondagen. Misschien kom je wel de kudde geiten tegen. Lange haren, grote hoorns, sterk geurend. Nederlandse landgeiten zijn het, een zeldzame soort. De geiten grazen de hei open, waardoor er ook ruimte ontstaat voor zeldzame plantensoorten.

B = Bij kp59 volg kp60, kp61, kp62 (top uitkijktoren).

Niet dramatisch | Vanaf de top van de 26 meter hoge uitkijktoren kijk je bij helder weer tot ver in Duitsland. Ooit stond de kale duinkam vol bomen. Maar Staatsbosbeheer, die het zand hier weer wilde laten stuiven, kreeg toestemming het grootste deel van de bomen te kappen. Maar de tien procent die moest blijven staan, stormde al snel om. Heel dramatisch was dat niet, want onder de dikke stammen bleek het een prima broedplek voor nachtegalen. Die waren zo goed beschermt tegen de poten van struinende koeien en geiten.

Na uitkijktoren volg pad ri kp63. Op splitsing links aanhouden, paars paaltje. Volgende splitsing LA, witte pijl.

Krachtige westenwind | De vraag is natuurlijk hoe dat kan: zandduinen op ruim een kilometer van de Maas. Daarvoor moeten we terug naar de ijstijd. Een groot deel van het land is dan bedekt met een laag dekzand. De krachtige westenwind blaast dat zand op, neemt het mee en zet het af op de oostelijke oevers van de Maas, waar het blijft plakken in de nattigheid en begroeiing. Steeds hoger wordt het zand opgeblazen en uiteindelijk ontstaan complete zandruggen. De Maas zoekt al vlechtend haar weg door dat zand.

C = Bij kp63 volg kp47, kp46, kp42, kp41 en RA ri kp35.

Ook gezien in het Bergerbos? | Check! 0 zwarte specht 0 havik 0 sperwer 0 boompieper, 0 fluitier 0 goudvink 0 boomvalk 0 das 0 nachtzwaluw 0 ree 0 konijn 0 eekhoorn 0 zwarte

heidelibel 0 zeldzame koraaljuffer 0 kikker 0 salamander 0 vleesetende kleine zonnedaauw 0 lavendelheide 0 kleine veenbes

Na bijna 250 m bij witte pijl LA (rood paaltje bij ingang pad). Weg oversteken en je komt bij kp35.

D = *Bij kp35 RD ri kp36. Na 550 m scherp linksom, karrenpad, witte pijl. Bij slagboom gebied Maasdal/Blijenbeek in, volg kp36, kp18, kp98.*

E = *Bij kp98 RA ri kp19, breed zandpad langs weiland, RA bos in, dan bij boerderij scherp linksaf asfaltweg op en je komt bij kp19.*

Dorstige vennen | Het Zevenboomsven, 't Quin, het Esven, het Suukerven, de Duuvelskuul, het Driessenven. In de Maasduinen vind je vennen in soorten en maten, omringd door dikke veenmostapijten en pitrus. De vennen zijn afhankelijk van regenwater. Dat blijft staan op de bodem die van ondoordringbaar leem is. In warme droge tijden hebben de vennen het moeilijk. Dan staan ze soms zelfs leeg. Het komt steeds vaker voor.

Bij kp19 RD ri kp99, dan ri kp2. Weg (N552) oversteken en RD, Oude Baan. Na ca 1 km wandel je Nieuw-Bergen binnen. Eerste LA, pijl ri Oude Baan 3 en na 20 m RA langs slagboom, Nationaal Park De Maasduinen in. Je komt bij kp2.

F = *Bij kp2 volg kp90, kp89. Bij kp89 RA (ri kp88), einde LA langs asfaltweg. Bij **fietsknooppunt** 82 RA, fietspad. Bij kp88 LA ri kp72. Langs Driessenven.*

Een wonder | De bodem van het Driessenven was zo vervuild dat de bovenste laag grond moest worden afgegraven. En het wonder geschiedde: moerashersthooi, waterpostelein, rugstreeppad en heikikker keerden terug. Op het verlanglijstje van de natuurbeheerders staan nog de dodaar, de geoorde fuut, klokjesgentiaan, kleinste egelskop en koraaljuffer.

Volg zandpaadje langs ven. Buig aan het einde mee naar rechts, karrenspoor. Langs infobord Driessenven. Hek door, LA en je bent weer op het wandelnetwerk.

G = *Bij kp97 volg kp96, kp95, kp99.*

Net Tibet | Zo'n zeventig jaar geleden werd op de Bergerheide begonnen met de winning van industriezand voor de betonindustrie. Door deze ontzandingen ontstond ook het Reindersmeer. Het is maar liefst 45 meter diep. De vormen in de oeverwanden zijn ontstaan door zandverplaatsingen - het zand wordt door de wind opgetild, verplaatst, neergelegd. Net zoals dat gebeurt in Afrikaanse woestijngebieden en in de bergketens van Tibet of Argentinië. Daar zijn de lagen vele meters hoog, hier enkele centimeters.

Bij kp99, aan de rand van het meer, LA ri kp49. Onderlangs infobord Reindermeer. Pad buigt naar rechts langs oever.

H = Bij kp49 (= splitsing met picknickbank), keuze:

a) zonder trekpuntje: ga RD en volg kp44, kp43, kp46, kp47, kp63, kp11 tot aan het bezoekerscentrum.

b) met trekpuntje: ga of RA en volg kp48, kp67, kp37 en kp11 terug naar het bezoekerscentrum.

Tot slot: soep in een sluisbak | De brasserie is gehuisvest in een uniek gebouw, het 'hangt' in de oude sluisbak die het Reindersmeer verbindt met het Leukermeer. Al eens een wandeling afgesloten met een broodje aap of mosterdsoep in een sluisbak?

Routes en teksten: Nanda Raaphorst, www.nandaraaphorst.nl, nraaphorst1961@gmail.com

Wijziging in de route? Aanpassing in de tekst? Dank vast voor het doorgeven!

*NB De nummers in de gps-track geven de afgelegde afstand in **kilometers** aan.*